

#3: Sluit aan bij behoeften in de wijk

Wat speelt en leeft er in een wijk? Welke thema's zijn voor bewoners belangrijk en waar werken ze zelf aan in hun buurt? De antwoorden hierop bieden de mogelijkheid aan te sluiten bij de behoeften van bewoners. En helpen u bij het vormgeven van een participatieproces.

Een wijk heeft meestal al een eigen agenda: de warmtetransitie is vaak minder belangrijk dan leefbaarheid, veiligheid of zorg. Door hier rekening mee te houden kan de transitie zowel qua inhoud als proces optimaal aansluiten. En als u dit succesvol doet, is steun van bewoners het resultaat.

De toepassing

Houd rekening met de participatiebehoefte

Voor een goed verloop van het proces is het belangrijk om verschillende groepen bewoners te betrekken. Niet elke bewoner kan of wil echter een actieve rol spelen. Houd rekening met de specifieke behoeften van wijkbewoners. Bijvoorbeeld door aandacht te hebben voor hun achtergrond, expertise en interesses. Dit vraagt, zeker in het begin, veel tijd en aandacht om de behoeften te inventariseren. Zorg voor regelmatig contact met bewoners en andere betrokkenen in de wijk. Besteed aandacht aan het opbouwen van dit contact. Vraag bewoners naar de manier waarop zij zouden willen participeren. Hoe zien zij hun eigen rol in het proces?

Let op: ook voor bewoners die minder behoefte hebben aan participatie is het van belang om te weten wat er speelt. Minder behoefte kan ook verlegenheid zijn, of beperkte mogelijkheden hiervoor.

Sluit aan bij andere activiteiten in de wijk

In iedere wijk spelen vraagstukken die voor de bewoners belangrijk zijn. Voor een succesvolle aanpak is het verstandig om te bekijken of een combinatie van de transitie met andere plannen mogelijk is. Denk aan het aanleggen van groen of een speeltuin. Of het herinrichten van de openbare ruimte bij het vervangen van riolering. Combineren kan de steun vanuit bewoners vergroten. En voorkomt dat mensen afhaken tijdens het proces. Een goede participatieaanpak kan de sociale cohesie vergroten.

Maak samen met inhoudelijk betrokkenen in de gemeente een wijkanalyse: wat zijn de leefstijlen van bewoners, hoeveel corporatiebezit kent de wijk, wat zijn huidige bewoners-initiatieven? Een wijkanalyse geeft een eerste beeld van wat er leeft en speelt in een wijk.

Sluit aan bij lopende participatietrajecten in de wijk

In veel wijken werken bewoners en gemeente al jaren samen, bijvoorbeeld aan het versterken van de leefbaarheid in de wijk. Of aan de maatschappelijke positie van bewoners. Sluit hierbij aan en voorkom het stapelen van activiteiten en overlegstructuren. De energie van het participatieproces kan een positieve bijdrage leveren aan lopende trajecten.

In de praktijk

In Rotterdam-Zuid wil de gemeente een grote wijk als eerste van het aardgas halen, gelijktijdig met het vervangen van de riolering. Vanuit bewoners is er nauwelijks belangstelling om zich met de warmtetransitie bezig te houden. Toch zijn er actieve bewoners in de wijk: mensen die zich bezig houden met buurtactiviteiten en willen meedenken over de wijkinrichting. De gemeente zoekt aansluiting bij deze groepen en thema's en probeert bewoners op die manier geleidelijk te betrekken bij de warmtetransitie.

De volgende stap

Deze les is één van de zeven uitkomsten van een Community of Practice. Lees de inleiding van de lessen voor context en de overige lessen voor meer inzichten. Meer weten? Kijk ook naar:

- De Rotterdamse casus, en andere casussen, in het rapport Burgerparticipatie in de warmtetransitie.
- De participatieaanpak die gemeente Delft samen met bewoners ontwikkelde: Delfts Doen.
- Het rapport 'Van de Kook – Verhalen voor een gas(t)vrije wijk'. Kirsten Notten (Waterschrijver, storytelling & strategie) onderzocht, in opdracht van het ministerie van BZK, hoe bewoners betrokken willen worden bij het gesprek over een aardgasvrije wijk.